

C. SITUAČNÍ ZPRÁVA STÁTNÍ POKLADNY

Státní pokladna (SP) zahrnuje veřejné peněžní prostředky, které jsou odděleně vedeny na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny územním rozpočtům, Evropské unii, Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, dále na účtu řízení likvidity státní pokladny, na účtech mimorozpočtových prostředků organizačních složek státu, státních fondů a dalších účtech, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

Ke správě stanovených peněžních prostředků státní pokladny slouží, v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, tzv. **souhrnný účet státní pokladny**, na kterém je soustředěna většina výše uvedených veřejných prostředků včetně výnosů z prodeje státních dluhopisů. Zůstatek prostředků na souhrnném účtu je využíván při řízení likvidity státní pokladny prostřednictvím obchodování s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami s cílem minimalizace výdajů spojených s obsluhou státního dluhu.

Souhrnný účet státní pokladny

Ukazatel	30.9.2009	30.9.2010	Rozdíl	Index v %
	(1)	(2)	(2-1)	(2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-87 296	-99 555	-12 259	114,0
2. Sdílené daně určené územním rozpočtům - saldo	9 997	9 278	-719	92,8
3. Sdílené příjmy ES a SR - saldo	493	684	191	138,7
4. Sdílené daně určené SF DI, SFŽP - saldo	554	581	27	104,9
5. Prostředky na účtech SFA	245 892	222 423	-23 469	90,5
- toho: prostředky na umocňovacím účtu	234 072	210 980	-23 092	90,1
6. Účet řízení likvidity státní pokladny	-176 988	-138 095	38 893	78,0
7. Účet financování státního dluhu				
8. Rezervní fondy a FKSP OSS - zůstatek	1 865	1 787	-78	95,8
A. Celková pozice státní pokladny (1. až 8.)	-5 483	-2 897	2 586	52,8
B. Účet hospodaření státního rozpočtu	5 498	2 911	-2 587	52,9
C. Souhrnný účet státní pokladny (A+B)	15	14	-1	93,3

Z tabulky je patrné, že souhrnný účet státní pokladny je v posledních dvou letech tvořen především prostředky na účtech státních finančních aktiv a prostředky sdílených daní určených územním rozpočtům. V 1. až 3. čtvrtletí 2010, stejně jako v roce 2009, byly na účtech státních

finančních aktiv vykazovány kromě prostředků účelově určených ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), především prostředky získané emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení **prostředků umořovacího účtu** v rámci souhrnného účtu SP zůstalo - i přes snížení proti roku 2009 (o 23,1 mld. Kč) - výrazně vysoké, když ostatní složky souhrnného účtu nevykázaly podstatnějších změn hodnot.

Ke konci září 2010 byl na souhrnném účtu SP vykázán zůstatek ve výši **14 mil. Kč** (podrobněji viz tabulku č. 6 v příloze). Tento byl součtem:

- **schodku státního rozpočtu ve výši 99,6 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 745,9 mld. Kč a výdaji ve výši 845,5 mld. Kč,

- **zůstatku sdílených daní určených územním rozpočtům ve výši 9,3 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní ve výši 126,5 mld. Kč a skutečným převodem těchto daňových příjmů územním rozpočtům ve výši 117,2 mld. Kč (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů),

- **zůstatku sdílených příjmů (cla) Evropských společenství (ES) a státního rozpočtu ve výši 684 mil. Kč**, představujícího rozdíl mezi celkovými příjmy ve výši 5,2 mld. Kč a jejich převody do rozpočtu ES (3,3 mld. Kč) a do státního rozpočtu (1,2 mld. Kč),

- **zůstatku sdílených daní určených státním fondům (SFDI a SFŽP) ve výši 581 mil. Kč**, představujícího rozdíl mezi jejich nárokem (16,7 mld. Kč) a převodem (16,1 mld. Kč),

- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 222,4 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na umořovacím účtu 211,0 mld. Kč, na účtu zvláštních účelových prostředků 5,9 mld. Kč, na umořovacím účtu úvěrů EIB 1,3 mld. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,6 mld. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 1,0 mld. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 678 mil. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní 462 mil. Kč, na účtu státních finančních rezerv 266 mil. Kč, na účtu výnosů a nákladů spojených s likvidací federálních orgánů 111 mil. Kč a dalších),

- **zůstatku na účtech rezervních fondů a FKSP** organizačních složek státu ve výši **1,8 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a jejich čerpání převodem do příjmů kapitol, resp. saldo tvorby a čerpání FKSP,

- **zůstatku účtu řízení likvidity státní pokladny a účtu financování státního dluhu¹** ve výši **-138,1 mld. Kč**, který představoval dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,

- **zůstatku účtu hospodaření státního rozpočtu²** ve výši **2,9 mld. Kč**, který je účtem pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Řízení likvidity státní pokladny v lednu až září 2010, tj. vyrovnávání nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu v průběhu roku, se proti loňskému 1. až 3. čtvrtletí zlepšilo, když průměrný denní stav nevyužitých prostředků na souhrnném účtu státní pokladny dosahoval 7 mil. Kč proti 37 mil. Kč v roce 2009. Průměrný denní objem reinvestovaných prostředků na účtu řízení likvidity SP byl v meziročním srovnání nižší (71,7 mld. Kč proti 119,5 mld. Kč v roce 2009). Souviselo to především s výrazně nižším zapojením vkladových účtů státních finančních aktiv (průměrný denní stav v 1. až 3. čtvrtletí 2010 představoval 123,1 mld. Kč proti 155,5 mld. Kč v předchozím roce), i nižším zapojením rezervních fondů organizačních složek státu (vč. FKSP) do souhrnného účtu SP (průměrný denní stav 1,8 mld. Kč proti 7,2 mld. Kč v roce 2009). V opačném směru působilo mírně vyšší zapojení průměrných zůstatků účtů určených pro převod daní územním samosprávným celkům, státním fondům a Evropské unii (průměrný denní stav 7,2 mld. Kč proti 6,3 mld. Kč v minulém roce). Záporné bylo zapojení prostředků státního rozpočtu - průměrné denní saldo státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí roku 2010 bylo schodkové

¹ Účet „Financování státního dluhu“ (ÚFSD) je aktivně-pasivní účet (v rámci SFAP) sloužící ke krytí (přechodného) schodku státního rozpočtu ke konci roku stanovenými vybranými zdroji souhrnného účtu státní pokladny. „Vypůjčené“ zdroje SP jsou evidovány jako pasivum na ÚFSD, které je v následujícím roce umořeno (prostředky jsou „vráceny“) z emisní činnosti.

² Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z umořovacího účtu částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na umořovacím účtu se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).

ve výši 61,7 mld. Kč, když ve stejném období roku 2009 byl průměrný denní schodek 52,6 mld. Kč. Meziroční pokles průměrného denního zůstatku na účtech státních finančních aktiv dosáhl výše 32,4 mld. Kč a byl ovlivněn především poklesem zůstatku umořovacího účtu (o 23,1 mld. Kč; zde jde o rozdíl koncových stavů k 30.9.2010 a 2009, nikoli průměrných denních stavů):

v mil. Kč

Průměrné denní stav ^{*)}	Saldo běž. hospodaření SR	Zůstatky účtů pro převod daní USC, SF a EU	Vkladové účty SFA	Účet řízení likvidity SP	Účet financování st. dluhu	Rezervní fondy a FKSP OSS	Celková pozice SP	Účet hospodaření SR	Souhrnný účet SP
	1	2	3	4	5	6	7=1 až 6	8	9=7+8
leden - září 2010	-61 716	7 222	123 057	-71 746	0	1 803	-1 380	1 387	7
2009	-52 570	6 340	155 456	-119 461	-54	7 206	-3 083	3 120	37
rozdíl	-9 146	882	-32 399	47 715	54	-5 403	1 703	-1 733	-30

*) počítáno na pracovní dny

Průměrný denní zůstatek finančních prostředků na souhrnném účtu státní pokladny v lednu až září 2010 **představoval 7 mil. Kč** a proti 1. až 3. čtvrtletí 2009 se snížil o 30 mil. Kč. Tvořily jej průměrný denní schodek státního rozpočtu (-61,7 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech pro převod sdílených daní územních samosprávních celků, státních fondů a Evropské unie (7,2 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech státních finančních aktiv (123,1 mld. Kč), na účtu řízení likvidity SP (-71,7 mld. Kč), na účtu hospodaření státního rozpočtu (1,4 mld. Kč) a průměrný denní zůstatek rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu (1,8 mld. Kč).

Z volných prostředků souhrnného účtu bylo prostřednictvím účtu řízení likvidity státní pokladny **umístěno do krátkodobých operací** (reverzní repo operace nebo buy & sell operace) s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami **v průměru denně 71,7 mld. Kč** (ve stejném období roku 2009 to bylo 119,5 mld. Kč). Průměrný denní stav volných (nevyužitých) prostředků na souhrnném účtu SP (7 mil. Kč) byl proti roku 2009 nižší o 30 mil. Kč.